

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ufwen försäkras godt hö finnas til köps, på Tjurholmen, hvarom må handlas med Herr Håradsfrifwaren Prinsler, som bor i Herr Magister Nordbloms gård.

En bekedelig student söker condition, om hwilken fås underrättelse där detta utgifwes.

Et herrskap i Wäster-Göthland, Skaraborgs-Län, 8 och en half mil härifrån, ästundat, i nästa höst, en flint hushållerska, som är wäl öfward både i matberedning och et landt hushålls styrel. Vidare underrättelse lemna Herr Capitainen och Riddaren Hestko.

Hos Herr Jac. Besien på Wall-gatan kunna nu framt emot hyra tilträdas, twänne salter och en sill-bod, med tilhörig redskap, samt et par fjul.

En badstuga i westra Haga, på stora Tullgatan, efter Stockholmska sättet inrättad, med 3 stöp och flera beqwämligheter, är nu i fullt komligt stånd: ägarinnan, Anna Strömsförs, som håller i beredskap nya myror och kryddor, tilljuder hederligt folk, at, för billigt pris, sig där af betjena, allenast de sig några timar förut angifwa.

En liten tik, af Spanska slaget, som kallas Charmante eller Manta, har beklageligen, förleden Torsdags middag, från råtte ägaren, utur et hus wid stora Torget, olofligen afwiket; och beskrifwes, wid afwikandet waret hwit och brun. Den som återställer samma omisteliga creatur, har någagtig wedergåttning af ägaren at förwänta.

** **

Göteborgska Becko=bladet.

Lördagen, den 28 Julii, 1764.

Jordfeber.

En sjukdom har begynt yppa sig: man är den se, hvarifrån han kommet: somlige säga från Tykland; andre från de lyckalige djärne: jag har gifwet mig frihet, at kalla honom jordfeber. Mögeligt, at han grasserat här i forre dagar, fast han finnes swärligen igen i våra läte-böcker. Utminstone påstås, at namnet är ej aldeles ohördt; och at det utmärker en sjukdom: ty jag hörde fordom en gammal figneriska nämna fyra jämmerliga krämpor, nämligen morsot, twinsot, gulstot och jorda-sot. Med tilhjelp af hela Medicinska historien, afgör jag dock icke, hwad likhet eller olikhet jorda-sot och jordfeber äga. Det är tid, at beskrifwa den sednare, samt utstaka des kännemärken.

1.) Ser hwat och en frisk ut, som håstar för denna sjukkan: man spørjer god matlust hos patienten; och ju mer sjukdomen väsar, ju starkare blir appetiten. Den sjuke sofwer ej länge, dock

Sg

ds

öfvermåttan wål; gerna från kl. 10 til 4; gladlynt och nögd undertiden, men oftast håftig i sina rörelser; och just häruti wisar det onda sitt utbrott.

2.) Är jordfebern aldrig dödelig, så framman annan sjukdom ej tilstötter. Twårtom lifnar han i det målet podager och mjält-sjuka, som förebåda hög ålder. Drag, flussar, förbjugg och dystika krämpor, kunna sällan triswas dö med min feber; men botas ofta utan annan Medicin. Man wil och inbilla mig, at hjeswa lungesjukan skal i sin början wila för en så hetsam plåga.

3.) Angriper jordfebern ej lika alla kön och åldrar. Fruntimmer hafwa liten eller ingen anfåktning af denna passion, så mycket jag wet. Underligt, at ynglingar blifwa så förskont för des anfall: antingen deras flygtige blod, och dess kamliga beskaffenhet, nekter sjukdomen all tillgång och fasta på den åldren; eller upfostringen bör ensam tackas därför. Den sednare delen af medel-åldren är mest underkastad faran; och får sjukdomen då inrymme, så plågar han tillräcka in i höge ålderdomen. Det wårsta är, at de som blifwet rått antände af gubbe-soten, sätta på alla möjliga sätt, at smitta och fortplanta sjukan.

4.) Är ej folk af allehanda stånd underkastade farligheten. Likasom skinkan war läkedom för en Westphaler, men tilskyndade en Fransos döden; så är twårtom jordfeber ingen

feber för Hof-folk, och tänder sällan an de större städer; men härjar des mer på landet, och i de smärre. Desutan kan detta onda näppligen kallas en sjukdom hos wåre bönder och hemansboar: ty dels hafwa de allför lindriga känningar där af, dels håller jag för ingen synd, at döda dem en släng af farsoten.

Huru länge skal jag hålla Läsaren i ofunnighet om detta ondas egentliga beskaffenhet? Hittills är ingen i stånd, at gissa til sjukdomen, som med alla sina märken afmålas mera såsom nyttig, än skadelig. Om han har sitt säte i blodet eller magen, förstår ingen sjuk; men det är hufwudet, som mest angripes. Inbilningen betfås först och främst; och bringas patienten därigenom til hwarjehanda sålsama rörelser, bland annat til at tala öfwer sig,* och göra sig skade. Korteligen, den sjuke yrar, likasom i andre febrar. Nå, så ofta han tänker på jorden, eller råkar i tal om jordbruk. Allt hwad han kan, gräfwer han neder i jorden, utan at kunna gräfwa ut, när febrer affstadnat. Om wåren rusar han ut på fältet: där, ropar han, skal brytas sten, där muras; här dikas och gräfwas; där planteras, och sås höfrö. Skal jag nämna flera lögeliga upåd? Tänk, at jorden är honom aldrig til nå, ehuru mycket han älskar hånne. Är hon sandartig, så skal hon förwandlas til sandmylla;

* Detta torde betyda så mycket, som fryt och store ordighet.

la; seg lera måste ändra sit lynne; torfjord är för sur, bör späckas med sand. Är galenskapen all ännu? Nej, den sjuke löper omkring, at han swettas: ingen ting, hvarken köld eller hetta, regn eller bläst, håller honom, under polarens hemna. En gråsvik ång, en bördig åker, är honom kärare, än själwa helsan. Hwad wil jag nämna lustiga sällskap, spel eller caffe-bord?

Underlig sjuka, jordfeber! Så far den Dande fram hele sommaren; och när hösten kommer, luger han i sin egen pung, äfwen som man luger talg i slagtetiden. Om wintren är de sjuke något stillare, men des förtreteligare för sina hustrur. Ty när de stiget up om morgonen, och waret en timas tid ute; komma de in igen, med en lukt ifrån stall och sähus, som är odrägelig. De låsa, de tala, de öfwerläsa, alt om jord och jordbruk.

Jag hörde nyligen två gummor talas wid hwilkas männer, kan tänka, woro behåstade af förenämnde sjuka. Den ena sade til den andra: Min kära syster, min man beswärar sig ofta, och har så mycket nöge, at tala med broder; såg mig, hwarom de språka, när de äro så tillhoppa? Ach, swarade den andra, min hjerans syster, om denna jorden, om denna jorden: det är aldrig annat.

(Slutet härnäst.)

Hwad

Hwad nytt i Staden?

Korta Stadsnyheter.

Gotheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 25 Julii,

London	- - 91	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	- 81 $\frac{1}{2}$	- -	M: f R:mt.
Hamburg	- 85 $\frac{1}{2}$	- -	M: f R:mt.

Inkomne äro Skepparne William Scott ifrån London med barlast och packhus-gods, Jonas Christensson ifrån St. Ubes med salt, James Ogilvy, den yngre, ifrån Camphier, Jac. Fletcher ifrån Amsterdam, Joseph Whytehead ifrån Bremen, John Baker ifrån Rotterdam, James Syme ifrån Amsterdam, och William Short ifrån Fraserburg med barlast, Eric Pettersson Gunberg ifrån Crofswyk med salt, Edward Andersson och William Muckels ifrån Hull med barlast, Nicolas Wesenberg ifrån Ulli Matta i Medelhaswet med salt, Pet. Kiang och And. Matsson ifrån Crofswik med salt, och Georg Fothergill ifrån Newcastle med stenkol.

Utgångne äro Skepparne John Blackburn til Whitby, Archib. Crawford til Glasgow, Sj 3 Joh.

Joh. Åberg til Irland, och Geo. Zatt til Ringhorn med järn och bräder, item Pet. Nilsson til St. Ubes med dito.

Korta lärda Nyheter.

Upsala Universitet har i år firat oändeligen många högtider, til större delen glada. Sveriges Kron-Prins har nyligen taget Academien til besynnerliga hägn; och Parnassen gaf med det tillfället flera glädje-skåningar. Sedermera har en mängd af lagerprydda personer, 110 til antalet, lagt inför Hans Kongl. Höghet sin Fransar neder, det är, tackat för de samme wid Promotionen, genom Magistrarne Wetterqvist och Wibom. På lyckönskningar, muntliga och prentade, war ingen brist; och Magister Docens, Herr Joh. Hageman, förväder ganska god smak. Han säger wid slutet af skriften:

Educat in Pindo tibi quos GUSTAVUS

Alumnos

Civibus his olim fata benigna dabit.

Däremot har Herr Magister Schönstedt slutat sin lika lyckeligen. Man borde ju låsa: Nec, quibus optentur, desint, Cythereia

dona;

Sed postquam Phœbus munia digna

dedit.

Denna lyckönskan är förmodeligen censurerad i Geste.

Små

Små Kyrko-tidningar.

I Svenska Församlingen äro, ifrån den 12 til den 19 dennes, födde 5 Gossar och 2 Flickor barn: Wigde Snidkare = Gefällen, Erland Larsson, och Pigan, Christ. Granberg, Amiralitetets = Smeden, Adolph Larsson, och Enkan, Christina Lundberg: Döde Waktmästarren, Christopher Mörk, af feber, Järndragaren, Jöns Swensson, af dito, Låro-gossen, Lars Friberg, af svulnad i halsen, och 1 barn, af trösten.

I Tyska Församlingen födde 2 barn.

Kundgörelser.

En ny bygning af 14 rum, samt en liten trädgård, utom Drottninge-porten, Gummeron kallad, är til salu; Kan och emot hyra tilträdas wid näste fardag: här om accorderas med Herr Karstedt.

Peter Brenners hus wid wallen, gent emot häste-quarnen beläget, är til salu: det består uti underwåningen af en stor stuga, et kök och et wissthus, samt en källare under stugan: uti öfra wåningen af trenne kamrar, och en stor wind öfwer hela bygningen, jämte stall och hördärr, at ej förtiga en liten källhage utansför huset at wallen.

Aftundas wid slutet af månaden en stickelig person, som kan påtaga sig et sille-salteri: den som

som

som därtill finner sig hågad, gifwe sig tillkänna, där dessa Becko-blad tryckas.

Rållarmästern Sander fordrar betalning inom Michaelis dag, och låser imedlertid öfwer i Lagboken.

En dosa af perlemor med 2 läck är på heden fötkommen: ågaren, som jag känner, lofwat 2 til 3 plåtar åt upwisaren.

En grönmålad rese-wagn är, med läder-gar diner, til salu. Om säljaren och priset fås utderrättelse på Tryckeriet.

Krans och krona, tjenlig til Bonde-bruder, är til salu, hwarom mera mundteligen.

Rättelser.

Uti stridskriften om Phönix äro följande skrifs fel naturligen förwandlade til tryckesfel. 3 N:o 25, s. 193, står Virgilius Eclog. 4, v. 10, bör läsas Eclogerne 4, 5, 10. Likaledes s. 196, r. 4, står Aen. 10, bör läsas Aen. 9. Det sednare skrifsfelet ligger för en dag i manuskriptet; dock kunde jag af egen wisheit ej gissa til rätta stället: wid det förras läsning har jag irrat mig på Romerska siffran V, den jag låset för v.

Påföljderna blifwa ej nog betydande, för at hämnas; däremot ursäktas et och annat sammandrag, hwarwid meningen ej lidet, och stilen blifwet drageligare: jag kännes för öfrigt ej wid några ändringar.

Göteborgska Becko-bladet.

Lördagen, den 4 Augusti, 1764.

Slutet om Jordfeber.

Jag borde nu föreskrifwa botemedel; men här brister min lärda beskrifning öfvermåttan; och billig ömhet för med-människor tillåter mig ej at bönsä. Jag önskar likwäl, at upfinna något medel, som botade jordfebern ur grunden. Ty fast han ej är lika farlig för alle, dem jag uppräknat; så är han doch i synnerhet för somliga.

En Handlande kan starkt angripas däraf, och talande bewis ligga för ögonen. Men han sköter sin handel tillika; gör sig fölgagteligen mindre skada: han gräfwer neder i sina ågor en umbärlig penning, och får hederlig ränta så wäl af den, som af de löpande. Det är ej långesedan, som en af wåre Handlande sade, då jag fölgde honom til des gård utom staden: jag wet ingen, som jag heldre betror mine pengingar, än at desse backarne.